

Evje og Hornnes kommune
- hjertet i Agder

Planstrategi 2016-2020

September 2016

Vedtatt i kommunestyret 29.09.2016

Innholdsfortegnelse

1 Bakgrunn	3
2 Planstatus og planevaluering	5
2.1 Plansystemet i kommunen	5
2.2 Gjeldende kommuneplan- vurdering av revisjonsbehov	6
2.3 Nasjonale forventninger og regionale interesser	6
2.4 Interkommunale samarbeid	10
3 Kommunens arbeid med utfordringsbildet i perioden 2011-2015	11
4 Utfordringsbildet i Evje og Hornnes kommune	13
5 Oversikt- Gjeldende planer/styringsdokument og planbehov	15
6 Ressursoversikt	18

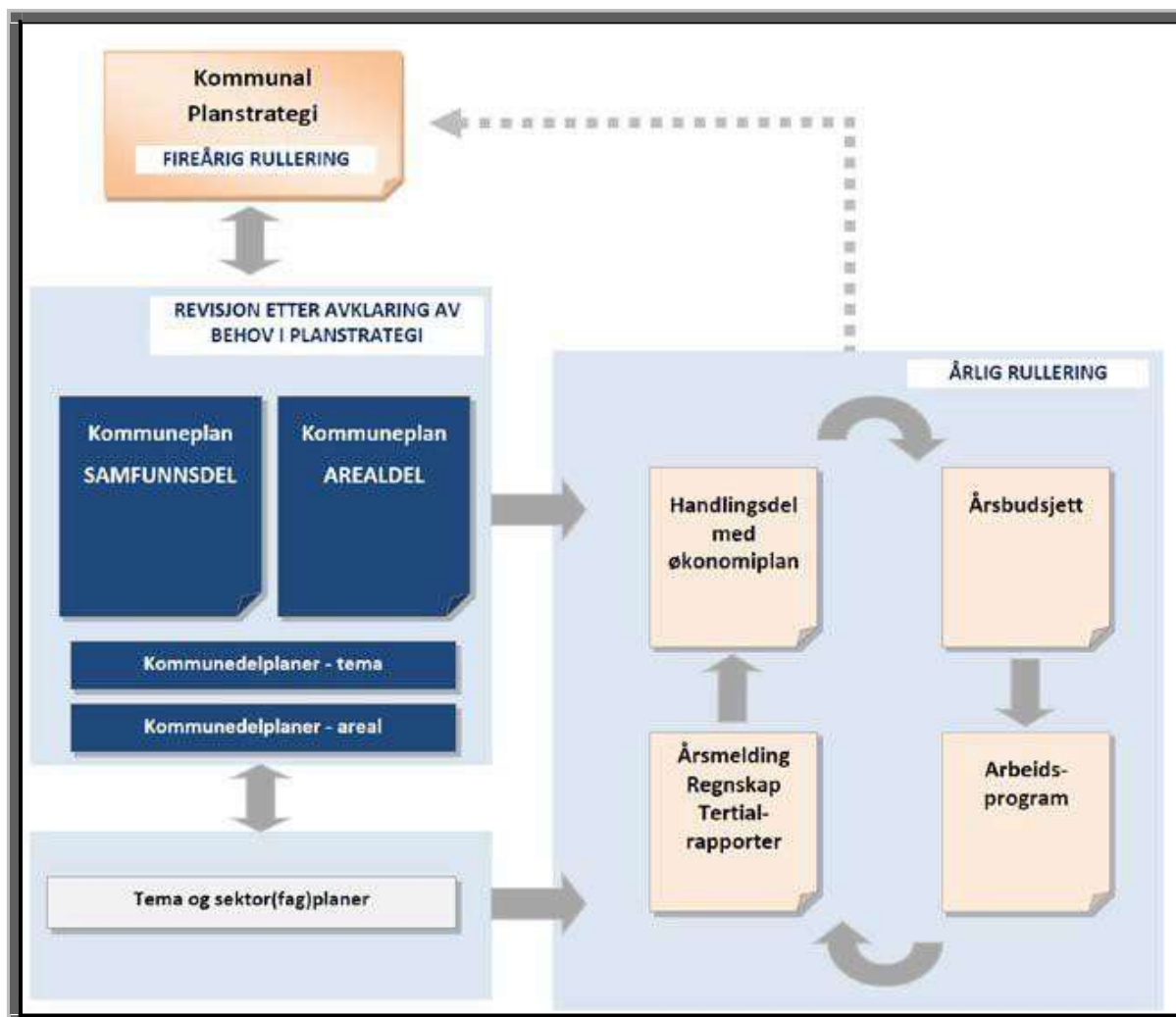
1 Bakgrunn

Kommunal planstrategi var et nytt planverktøy som kom med plan- og bygningsloven av 2008. Formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen.

Kommunen har nå fått plikt til å utarbeide kommunal planstrategi minst én gang i hver valgperiode og vedta den senest innen ett år etter kommunestyrets konstituering.

Kommunal planstrategi skal omfatte kommunens strategiske valg knyttet til utviklingen av kommunesamfunnet. Det gjelder både langsiktig arealbruk, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunenes planbehov i valgperioden. Ifølge miljøverndepartementets veileder bør strategien inneholde:

- Redegjørelse for utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø.
- Drøfting av hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi (prinsipper for romlig utvikling, både for å ivareta samordning, utbygging og vern av områder).
- Vurdering av sektorenes planbehov.
- Vurdering av prioriterte planoppgaver og behovet for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Figur 1. Kommunal planstrategi i det kommunale plansystemet (Miljøverndepartementets veileder).

Planstrategiarbeidet skal være tilpasset kommunenes behov og situasjon, hvor fokus er planbehovet både i forhold til behovet for revisjon av kommuneplanen, og kommunens øvrige planlegging, enten dette er planer som følger plan- og bygningsloven eller tema og sektorplaner.

Den kommunale planstrategien er et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov. Et viktig siktemål er å styrke den politiske styringen av hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Arbeidet med kommunal planstrategi vil gi en bedre og mer systematisk vurdering av kommunens planbehov slik at kommunen bedre kan møte de aktuelle utfordringene.

Plan- og Bygningsrådet vedtok 18.02.2016, sak 19/16, å igangsette arbeidet med å utarbeide en kommunal planstrategi. Kommunestyret drøftet forslag til planstrategi i møtet 3. juni 2016 og forslaget ble lagt ut på høring i perioden 07.06-12.08.2016. Det kom to merknader til planen, men ingen nye innspill. Planstrategien blir lagt frem for Kommunestyret for endelig behandling 29.09.2016.

Gjennom drøftingene i enhetsledergruppen og kommunestyret er det kommet frem til at Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel skal revideres.

2 Planstatus og planevaluering

2.1 Plansystemet i kommunen

Et godt plansystem er viktig for å sikre gjennomføring av vedtatte målsettinger. Noen planer skal trekke opp overordnede målsettinger og strategier, mens andre planer skal vise hvordan målsettingene kan nås. Gjennom handlings- og økonomiplanen tildeles årlig ressurser for gjennomføring. Kommuneplanen skal være den omfattende og sektorovergrepene planen som inkluderer hele kommunens virksomhet. I midlertidig vil det innenfor en del fagområder være behov for egne planer. Det er to hovedgrunner til dette:

1. Behov for styringsverktøy og en prioriteringshjelp
2. Behov for planer som går i dybden og utvikler fagområder

Ideelt sett bør kommunen ha så få planer som mulig. Hvis kommunen har for mange planer, bidrar det til en svekking av kommuneplanen som styringsdokument. I tillegg reduserer det oversiktligheten i kommunen. Det er bedre med få, mer omfattende planer, enn mange små planer.

Kommuneplanen er kommunenes overordnede styringsdokument og gir rammer for utvikling av kommunesamfunnet og forvaltning av arealressursene. Den definerer visjon og verdier, samt langsiktige mål og strategier. I kommuneplanen inngår en samfunnsdel og en arealdel. Målsettinger og strategier fra samfunnsdelen konkretiseres gjennom arealdelen og kommunens handlingsdel. Her i kommunen så inngår økonomiplanen i handlingsdelen.

Kommunedelplan er en betegnelse på en plan for et bestemt område, tema eller virksomhetsområde. Den skal angi mål og strategier bygget på de langsiktige målene angitt i kommuneplanen. Slike planer skal ha en handlingsdel som rulleres årlig. Det kan også utarbeides kommunedelplaner for arealbruk. En kommunedelplan om areal har samme juridiske virkning som en kommuneplan. Kommunedelplaner må følge plan- og bygningslovens krav om planprogram, medvirkning, høringsperiode og handlingsdel.

Både kommuneplanen og tematiske kommunedelplaner skal ha en **handlingsdel** som revideres årlig. Den skal angi hvordan planene skal følges opp de fire påfølgende årene, eller mer. Kommuneplanens handlingsdel (økonomiplanen) gir grunnlag for kommunens prioriteringer av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer. Planer utenfor plan- og bygningsloven kan også ha handlingsdeler.

Reguleringsplan er et detaljert arealplankart med bestemmelser for bruk, vern og utforming av arealer og fysiske omgivelser. Reguleringsplan kan utformes som områderegulering eller detaljregulering.

Fag- og temaplaner er utarbeidet for å ivareta et bestemt fagområde eller tema. De skal beskrive utfordringene på det aktuelle feltet, angi mål og definere strategier for å nå målene. Plansystemet gir i dag ikke klare føringer på når kommunedelplan bør velges framfor fag- og temaplaner. Kommuner utarbeider planer for å ivareta forvaltningen av sine ansvarsområder. Flere slike planer er lovpålagte, mens andre utarbeides for å sikre juridisk hjemmel i forvaltningen. Mange oppstår også på grunn av politiske eller administrative behov, for eksempel næringsplan.

Tiltaksplan (handlingsplan) inneholder konkrete forslag til tiltak for å oppnå ønskede målsettinger. Planen bør inneholde en redegjørelse av dagens status samt forslag til tiltak, inkludert ansvar, kostnad og tidsfrister. Det er viktig at tiltakene kan videreføres i handlingsdelen (med økonomiplanen), slik at planene inkluderes i det kommunale ettårs-hjulet.

2.2 Gjeldende kommuneplan- vurdering av revisjonsbehov

Kommunestyret i Evje og Hornnes vedtok i møte 10.12.2010 , sak 82/10, kommuneplanens samfunnsdel, mens arealdelen ble vedtatt 13.05.2011, sak 40/11.

Arealdelen skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen, og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene. Arealdelen består av en planbeskrivelse, planbestemmelser med retningslinjer, konsekvensutredning av nye utbyggingsområder og kommuneplankart. Plankart og arealbestemmelser er juridisk bindende og gir rammer for kommunedelplaner og reguleringsplaner og er bindende for alle nye tiltak nevnt i plan og bygningslovens § 1-6, jfr, § 20-1 første ledd bokstav a til m.

Forvaltningsavdelingen har erfart at det er bestemmelser i kommuneplanen som er uhensiktsmessige og ufullstendige. Det er også feil og mangler i plankartet. Forrige gang kommuneplanen ble revidert så ble det tatt inn mange nye boligområder, hytteområder og næringsområder. Det er per i dag ikke behov for nye områder, men det kan være aktuelt å vurdere de eksisterende områdene. Kommunen har også mange eldre disposisjonsplaner for hytteområder. Mange av disse er svært mangelfulle og det bør gjøres en vurdering av hver enkelt av disse i forhold til om disposisjonsplanene skal oppheves eller videreføres gjennom kommuneplanen. Da kommunen har mange søknader om tiltak i uregulerte områder og LNF er det også ønskelig å se på muligheten for å tilrettelegge for noen av de vanligste søknadene i kommuneplanen, blant annet se på områder for spredt boligbebyggelse osv. På bakgrunn av dette så er det ønskelig med en oppdatering og revidering av kommuneplanens arealdel med tilhørende dokumenter.

I mai 2015 ble det gjennomført et evalueringsmøte med det «gamle» kommunestyret. Det ble da ytret et behov for en revisjon av kommuneplanens samfunnsdel slik at mål og visjoner sammenfaller med dagens politiske sammensetning. Kommuneplanens samfunnsdel er en langsiktig plan, med bred samfunnsmessig tilnærming, som konkretiserer politiske mål, strategier og visjon for utviklingen av Evje og Hornnes kommune. Planen skal trekke opp visjon og mål for kommunen både som samfunn, som myndighet og som tjenesteyter. Den skal peke på behov på ulike samfunnsområder og sier noe om hvordan behovene kan dekkes, og den skal legge grunnlag for viktige prioriteringer og bruk av virkemidler. Dagens samfunnsdel tar utgangspunkt 4 satsingsområder, levekår, kultur og fritid, næringsutvikling og regionsenter Evje.

Konklusjonen vedrørende revisjonsbehovet er at både kommuneplanens arealdel og samfunnsdel skal oppdateres og revideres. Arbeidet startes høsten 2016.

2.3 Nasjonale forventninger og regionale interesser

De nasjonale forventningene samler mål, oppgaver og interesser regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger særlig vekt på i planleggingen i årene som kommer. Kommunen har ansvar for å finne helhetlige løsninger, der både lokale forhold og lokalpolitiske interesser og hensyn ivaretas, sammen med nasjonale og viktige regionale interesser. De nasjonale forventningene vil være retningsgivende, men ikke bestemmende, ved utarbeiding av regionale og kommunale planer. De skal bidra til at planleggingen blir målrettet og ikke mer omfattende enn nødvendig.

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (vedtatt i kongelig resolusjon 12. juni 2015) kommer det frem tre hovedpunkter:

- **Gode og effektive planprosesser:** Her tar man sikte på å innføre enklere regelverk, og det er blant annet innført nye tidsfrister i plan- og bygningsloven noe som sikrer raskere planbehandling. En tar også sikte på å legge opp til bedre samarbeid og gode prosesser for å redusere bruk av innsigelser, men også redusere tidsbruk i planlegging ved motstridende interesser.

- **Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling:** Dette omhandler kommunens sentrale rolle som utviklingsaktør og planmyndighet og arbeidet for et sikkert, vekstkraftig og miljø- og klimavennlig samfunn. Det legges vekt på reduksjon av klimagassutslipp, energiomlegging og energieffektivisering gjennom planlegging og lokalisering av næringsvirksomhet, boliger, infrastruktur og tjenester. Det skal tas hensyn til klimaendringer og risiko- og sårbarhet for kommunens områder i planlegging og saksbehandling.
- **Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder:** God planlegging er avgjørende for å sikre effektiv arealbruk, et miljøvennlig transportsystem, tilstrekkelig boligbygging, sunne og trygge omgivelser og levekår for alle.

For å sikre en målrettet planlegging bør planstrategiene brukes aktivt og trekke opp de viktigste utfordringene for regional og lokal utvikling. Det legges også opp til økt bruk av IKT i planleggingen, som vil åpne for bedre innsyn og medvirkning for befolkningen.

Regionplan Agder 2020 ble i juni 2010 vedtatt av fylkestingene i Vest-Agder og Aust-Agder, og erstatter tidligere fylkesplaner. Hovedmålet i regionplanen er å utvikle en sterk og samlet landsdel som er attraktiv for bosetting og næringsutvikling både i kystsonen og de indre distriktene.

Gjennom prosessen knyttet til regionplanen har man samlet seg om fem hovedsatsingsområder:

1) Klima: Høye mål – lave utslipp

- 2) Det gode livet: Agder for alle
- 3) Utdanning: Verdiskaping bygd på kunnskap
- 4) Kommunikasjon: De viktige veivalgene
- 5) Kultur: Opplevelser for livet

Fylkesutvalgene i Aust- og Vest-Agder har vedtatt at det skal utarbeides et felles forslag til Regional planstrategi for Aust-Agder og Vest-Agder 2016-2020. Dette forslaget ble vedtatt i fylkestinget i Aust-Agder 14.juni 2016 og i fylkestinget i Vest-Agder 21.juni 2016. Det legges opp til at målene og satsningsområdene i Regionplan Agder 2020 videreføres, men at arbeidet med å rullere denne igangsettes i 2018. I kommende periode skal man ha hovedfokus på oppfølging og samordning av eksisterende planer og strategier, samt rullere/revidere de planene der det er nødvendig. I vedtaket er det sagt at klima, folkehelse og likestilling skal være gjennomgående perspektiver i alle regionale plan- og strategiprosesser. 4 nye planer/strategier skal utarbeides. Sykkelstrategi for Agder, Kompetansestrategi, Folkehelsestrategi (erstatte dagens felles plan for folkehelse og levekår i Agder) og helhetlig plan for økt gjennomføring i videregående opplæring for Agder.

Gjeldende regionale planer som har innvirkning på Evje og Hornnes kommune:

Regionplan Agder

- Regionplan Agder 2020
- Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold Agder 2015-2027 (LIM-planen)
- Internasjonal strategi for Agder (2012)
- Strategi for forskning, utvikling og innovasjon i Agder 2015 - 2030

Folkehelse

- Felles plan folkehelse og levekår i Agder 2010-2013
- Strategi for folkehelse i Aust-Agder 2014-2015

Klima og miljø

- Energiplan Agder (2007)

Kultur og idrett

- Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet - lokale og regionale kulturarenaer i Aust-Agder 2014 - 2017
- Strategisk plan for kunst og kulturformidling 2016-2019
- Enkelt, nært og gratis. Strategisk plan for bibliotekutvikling i Aust-Agder 2013 - 2016
- Museumsplan for Aust-Agder 2002-2005

Kulturminnevern

- Strategisk plan for kulturminner og kulturmiljøer i Aust-Agder 2014-2017. Et godt varp

Naturforvaltning og friluftsliv

- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Agder 2016 - 2021
- Regionalt tiltaksprogram for vannregion Agder 2016-2021
- Mål for forvaltning av elg og hjort 2012-2015
- Landbruksmelding for Aust-Agder (2012)

Næringsutvikling

- VINN Agder - Regional plan for innovasjon og bærekraftig verdiskaping Agder 2015-2030
- Besøk Agder 2030. Besøksstrategi for Agder 2015 - 2030
- Strategi for forskning, utvikling og innovasjon i Agder 2015-2030

Samferdsel

- Regional transportplan Agder 2015-2027 (RTP)
- Handlingsprogram for fylkesveier i Aust-Agder 2015 - 2017
- Strategiplan for trafikksikkerhet for Agderfylkene 2014-2017

Samfunnsplanlegging

- Regional plan for senterstruktur og handel i Aust-Agder

Tannhelsetjenesten

- Tannhelseplan for Aust-Agder 2015-2018

Utdanning

- Rusplan for videregående skoler (2014)
- Overordnet strategi for pedagogisk bruk av IKT 2014-2016
- Videregående skoler - skolestruktur og utfordringer (2013)

Nasjonale føringer og politikk innenfor transportsektoren som naturlig inngår som grunnlag i den kommunale planstrategien er: «Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging, 12.6.2015», «Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, 26.9.2014 og «Nasjonal Transportplan».

2.4 Interkommunale samarbeid

Kommunen har i dag flere interkommunale samarbeid.

Setesdal brannvesen IKS

Setesdal miljø og gjenvinning IKS

Agder Kommunerevisjon

Konsesjonskraftfondet IKS

Aust-Agder Museum og Arkiv IKS

Setesdalsmuseet IKS (skal fusjoneres med Aust-Agder Museum og Arkiv på sikt)

Setpro AS

Midt-Agder Friluftsråd

Vertskommunesamarbeid:

Setesdal IKT

Setesdal regionråd

Midt-Agder barnevern

Midt-Agder PPT

Beredskap for akutt forurensning

Agder Sekretariat

LMT Setesdal

Veterinær

Landbrukskontor

Kulturskole

Jordmor-, kommuneoverlege og legevaktsamarbeid med Bygland

KØH-døgntilbud

I den forbindelse er det også utarbeidet flere planer/rapporter som er felles for samarbeidskommunene.

- Felles ROS for Setesdal (under revisjon nå)
- Prosjektrapport om Helsesatsinga i Setesdal 2009-2012 forut for etableringen av LMT
- Interkommunal rusmiddelpolitisk handlingsplan

Den kommunale planstrategien er også en arena for å avklare behov og planoppgaver som best kan løses gjennom interkommunalt samarbeid. Dette kan gjelde både innenfor samfunnsplanlegging, arealplanlegging og tjenesteyting.

I brev av 29.04.2015 fra kommunal- og moderniseringsdepartementet er forholdet mellom kommunal planstrategi og kommunereformen synliggjort. Regjeringen legger opp til en kommunereform som skal gi større og mer robuste kommuner med økt makt og myndighet. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta og sikre verdiskaping og velferd. Det skal bli til gjennom regionale og lokale prosesser, der kommunene diskuterer hvem de ønsker å slå seg sammen med. Kommunereformen vil medføre vesentlige endrede forutsetninger for den kommunale planleggingen, og planstrategien vil være et viktig verktøy for å vurdere hvilke planoppgaver som blir prioritert i lys av eventuelle forestående sammenslåinger. For kommuner som vurderer å slå seg sammen, vil det være nyttig å samarbeide om et felles kunnskapsgrunnlag som drøfter utviklingstrekk og utfordringer for de berørte kommunene. Per i dag så har ikke Evje og Hornnes kommune inngått en samarbeidsavtale med noen av nabokommunene.

3 Kommunens arbeid med utfordringsbildet i perioden 2011-2015

I nåværende kommuneplan har det vært fokus på fire områder, levekår, kultur og fritid, næringsutvikling og regionsenter Evje.

I forhold til satsningsområde levekår så skulle utfordringene møtes gjennom tidlig innsats, tilrettelegging og frivillighet. Tidlig innsats handler både om innsats på et tidlig tidspunkt, og innsats idet utfordringer oppstår eller avdekkes. Tidlig innsats er et gjennomgående fokus i barnehage, skole og barne- og familietjenestene. Barnehagebehovsplanen følges opp med årlig rullering i forbindelse med budsjett og økonomiplan. Kommunestyret har vedtatt full barnehagedekning, som innebærer at foreldre som søker om barnehageplass, får plass.

Handlingsplan for trivsel, tryggleik og læring beskriver mål og tiltak for arbeidet i grunnskolen. Det jobbes kontinuerlig med et inkluderende læringsmiljø og læringskultur, og at alle elever skal inkluderes og oppleve mestring. Det tverretatlige samarbeid rundt barn og unge er formalisert gjennom bl.a. Samordning av Lokale Kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT). Målet er at barn og unge skal få riktig hjelp til riktig tid av et hjelpeapparat som samarbeider, en helhetlig og langsiktig satsing i forhold til rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak, og koordinering av tiltak på systemnivå både når det gjelder forebygging og oppfølging.

Samhandlingsreformen har utfordret kommunen i form av et skjerpet fokus på forebygging og helhetlige pasientforløp. Samtidig har kommunen måttet ta hånd om sykere pasienter enn før. Reformens mantra er rett behandling, på rett sted, til rett tid og forutsetter samhandling og nødvendig fagkompetanse. For å møte denne utfordringen har fagområder og enheter inngått tettere samarbeid, med mål om at ressurser og kompetanse flyter på tvers i kommunen. Helse- og omsorgstjenesteloven regulerer avtaler mellom Helseforetaket og kommunen, for å sikre god flyt mellom nivåene.

Behovet for spesiell fagkompetanse er søkt løst gjennom interkommunalt samarbeid for å sikre kompetanse på områder der fagmiljøene er små. Lokalmedisinske tjenester i Setesdal bistår alle Setesdalskommunene, mens Bygland og Evje og Hornnes kommune har felles jordmortjeneste, kommuneoverlege og snart felles legevaktordning. Kommunen har en godt utbygd hjemmetjeneste og Evjeheimen gjennomgår nødvendig rehabilitering for å møte fremtidige behov. Flere eldre over 80 og flere med demens vil utfordre tjenestene. Det er fokus på kvalitet i helse og omsorgstjenestene og tidlig innsats er overordnet mål uansett brukergruppe. Gjennom utarbeidelsen av plan for helse og omsorg har kommunen fått et overordnet styringsverktøy som fagområdene kan navigere etter, og som fremmer samspill på tvers av avdeling og enhet. Det vil være viktig med fortsatt fokus på kompetanse og kvalitet, og små kommuner trenger god generalistkompetanse. Like muligheter for å motta tjenester, uavhengig av hvordan de enkelte tjenester er organisert, forutsetter et godt samspill både mellom fagmiljøer og mellom ledere. Det bør også være fokus på en bedre kobling mellom offentlige tjenester og frivillig innsats. Ulike organisasjoner og foreninger bidrar med et mangfoldig tilbud og utgjør en stor ressurs for levekårsarbeidet i kommunen.

Innenfor kultur- og fritid så viser blant annet elevundersøkelser og Bolyst undersøkelsen at innbyggerne er godt fornøyd med tilbudene i kommunen. Det finnes et bredt utvalg av aktiviteter og arrangementer og utfordringen vil være å opprettholde et allsidig tilbud. Det har også vært gjort et arbeid med å få flytta biblioteket til gateplan i sentrum for å gjøre det lett tilgjengelig for alle og oppfylle bibliotekloven fra 01.01.2014 om å være en møteplass, et sted for formidling og debatt. Selve flyttingen av biblioteket er satt på vent, men man forsøker å synliggjøre Biblioteket som en møteplass gjennom prosjekter som f.eks. «Det skjer på biblioteket». Furuly friluftspark er under stadig utvikling og det er i løpet av perioden etablert flere nye elementer slik som skateanlegg og trampoline. Et bedre samarbeid mellom de forskjellige lag og foreninger i kommunen vil kunne gjøre kultur og fritidstilbudet enda bedre.

På grunn av blant annet økt innvandring til kommunen de siste årene har fokuset på begreper som likestilling, inkludering og mangfold blitt enda viktigere enn tidligere. Det må arbeides med

å tilrettelegge for at alle skal føle tilhørighet i kommunen uansett kjønn, etnisitet, funksjonsevne, alder, religion/livssyn, seksuell orientering/kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk og sosial bakgrunn.

Næringsutvikling er alltid i fokus, og tilrettelegging av nye arbeidsplasser er viktig for å kunne tiltrekke seg nye innbyggere. Høyt fokus på å tilrettelegge gjennom planer. For å styrke Evje som et handelssentrum har det blitt gjennomført en opprusting og utbygging av sentrumsområdet.

4 Utfordringsbildet i Evje og Hornnes kommune

Kommunen har våren 2016 utarbeidet en oversikt over helsetilstanden i kommunen og påvirkningsfaktorer som virker inn på folkehelsen, jf. folkehelseloven § 5. Denne oversikten skal legges til grunn for kommunens arbeid med planstrategien og ved revisjon av kommuneplanen. På bakgrunn av tilgjengelig statistikk, betraktninger fra fagområdene og innspill på folkehelseverkstedet i januar 2016, er nåværende utfordringsbilde oppsummert og sortert etter seks temaområder: befolkningssammensetning, oppvekst- og levekårsforhold, miljørettet helsevern, skader og ulykker, helserelatert adferd og helsetilstand.

Befolkningssammensetning

I forhold til Statistisk sentralbyrå så har kommunen fortsatt en svak positiv folketallsutvikling og pr. 1. januar 2016 var folketallet 3.567. Kommunen har en markert høyere andel innbyggere i aldersgruppa 0-16 år, sett i forhold til de andre kommunene i regionen. I perioden fra 2025 til 2030 vil økningen være størst for innbyggere i arbeidsfør alder (45-64 år) og for eldre over 80 år. I tillegg vil kommunen ha bosetting av flyktninger. Befolkningsutvikling blir generelt sett vurdert som en viktig indikator for regional utvikling. Ønsket om befolkningsvekst har sammenheng med flere forhold bl.a. kommunens inntektsgrunnlag og tilgang på arbeidskraft.

Utvikling i antall innbyggere har betydning for kommunens planer når det gjelder omfang og kvalitet av de ulike tjenestene som skal leveres til innbyggerne i fremtiden. Som i regionen ellers så ser man at folkeveksten skjer i tilknytning til tettstedene og kommunesentre. Det er i hovedsak netto innvandring som gir positiv befolkningsvekst. I november 2015 ble det i tillegg etablert et asylmottak i kommunen med totalt 210 plasser og det er etablert et asylmottak for enslige mindreårige med 35 plasser. Kommunen har også, i løpet av de neste årene, tatt på seg ansvaret med å bosette flere flyktninger enn tidligere. Kommunen må sette inn økte ressurser for å ivareta de lovpålagte oppgavene som følger. Enheten for Helse og familie har spilt inn at kommunens plan for Flyktningarbeid må revideres for å ta høyde for de nye utfordringene kommunen står ovenfor.

Det vil være viktig å jobbe for en sunn befolkningssammensetning, der sosiale møteplasser og gode arbeidsplasser opprettholdes og nye skapes. Tilgang på bolig (eie/leie) er en forutsetning for rekruttering av nye innbyggere, men kan også bli en utfordring for kommunen fremover. Det må også være fokus på tilrettelegging for næringslivet. Kommunen har arbeidet aktivt med å tilrettelegge næringsareal, og det er satt i gang et større planarbeid på Verksmoen for å ivareta dette.

Oppvekst- og levekårsforhold

Gode oppvekst- og levekårsforhold er vesentlig når det gjelder forebygging av helseproblemer både i oppveksten og senere i livet. Skolene har fokus på utvikling av et godt læringsmiljø og vektlegging av aktiviteter der alle kan bidra til trivsel og følelse av å høre til i et fellesskap. Elever i Evje og Hornnes gir tilbakemelding om at de trives godt på skolen og i kommunen generelt. Årsaksfaktorer til dette må sees i sammenheng med at de er godt fornøyd med nærmiljøet sitt, de er aktive og deltar i det allsidige fritidstilbud som tilbys i kommunen, samt at det er tradisjon for at barn og unge deltar i fritidsorganisasjoner. Ungdommene kommer med innspill om at det er ønskelig at kinotilbudet på Evjemoen er knyttet opp mot offentlig transport slik at alle har mulighet til å komme seg ned. Fortsatt fokus på frivillighet og etablering av møteplasser vil være viktig også i fremtiden.

Folkehelseprofilen viser at kommunen de tre siste årene har hatt flere utfordringer innen området levekår. Det går spesielt på andel uføretrygdde under 45 år, andel barn av enslige forsørgere, samt andel barn som bor i lavinntektsfamilier. Dette bildet stemmer på mange måter med det utfordringsbildet vi ser gjennom våre tjenester i kommunen. Gode tjenester, samt godt samspill mellom de enkelte tjenesteytere i kommunen som barnehage, skole, helse- og omsorgstjenester, barnevern, NAV og flyktningetjenesten, er med å fremme tidlig innsats og gode vilkår for oppvekst og levekår. Aktivitetstilbud i ulike former og med ulikt omfang vil være viktig for å gi

et allsidig tilbud, slik at en treffer alle deler av befolkningen og motvirker at noen faller utenfor aktiviteter av økonomiske årsaker. Arbeidslivsrettede tiltak og fortsatt god oppfølging og tilrettelegging for sykmeldte og de som står i fare for å bli det, må fortsatt ha fokus i arbeidet med å motvirke sosiale helseforskjeller. Dagens plan for helse og omsorg har et stort fokus på samhandling, både tverrfaglig internt arbeid og ekstern samhandling. Planen er foreslått revidert i 2018.

Fysisk, kjemisk, biologisk og sosialt miljø (miljørettet helsevern)

Statistikken viser gode resultater både når det gjelder drikkevannskvalitet, vaksinasjonskontroll og forekomst av smittsomme sykdommer. Økning i antall flykninger, inklusiv familiegjenforeninger, samt et stort antall asylsøkere i mottak vil utfordre kommunen på smittevernarbeid. Det vil være nødvendig med stor oppmerksomhet rundt kontroll og oppfølging av disse gruppene, for å unngå utbrudd og spredning av smittsomme sykdommer. For å sikre kommunens drikkevannskilder så er det foreslått å få på plass en regulering av inntaksområdet.

Skader og ulykker

Ulykkesskader er et helseproblem. Det er i kommunen allerede stort fokus på forebygging i form av opplæring i trafiksikkerhet for barn og unge, svømmeopplæring i grunnskolen og informasjonsarbeid via brannvesen, politi og helsesøster. Det vil være viktig med fokus på forebyggende tiltak som helsefremmende hjemmebesøk, aktiviteter for eldre, fallforebyggende trening og lett tilgang på strøsand for å redusere faren for brudd og ulykker. Flyktninger og asylsøkere vil ha økt behov for opplæring i trafiksikkerhet, samt i svømming for å hindre drukningsulykker. Informasjon om bruk av refleks er et enkelt sikkerhetstiltak. Ny gang-/sykkelvei og fortau gjennom Evje sentrum legger til rette for myke trafikanter, men kommunen må fortsatt ha fokus på trafiksikkerhet og da spesielt trygg skolevei. Dagens trafiksikkerhetsplan må revideres og detaljregulering for Sindremoen og områderegeringsplan for Verksmoen har fokus på trafiksikkerhet. Det vil også være fokus på forbedring av fv. 42 mot Arendal.

Helserelatert atferd og helsetilstand

Flertallet av ungdommen har gode matvaner, er fysisk aktive og har et fornuftig forhold til alkohol. Andel ungdommer som svarer at de røyker er lav. Det samme gjelder for snus. Dette samsvarer med resultat for landet som viser at de unge røyker stadig mindre. Kommunens arbeid med Samordning av rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) innebærer koordinering av tiltak på systemnivå både når det gjelder forebygging og oppfølging, og innebærer at kommunens barn og unge skal få riktig hjelp til riktig tid av et hjelpeapparat som samarbeider godt på tvers av etater. Det vil være viktig med fortsatt fokus på at kommunen kan tilby mange og gode tilbud for fysisk aktivitet til alle aldersgrupper i befolkningen og at helsestasjon, barnehage og skole har fokus på godt kosthold.

Helsetilstanden i Evje og Hornnes kommune må betegnes som god. Funnene viser at vi i all hovedsak følger trendene for landet og fylket. Vi har noe høyere forekomst av lungesykdom enn landet og fylket, men har stort fokus på å forebygge bruk av tobakk blant unge. Generelt drives det mye forebyggende arbeid innenfor og på tvers av de ulike sektorene. Det er fokus på forebygging gjennom tidlig innsats og trivsel hos barn og unge, for å skape et godt grunnlag i det helsefremmende arbeidet. Økningen av psykiske plager og mestringslidelser er utfordrende både lokalt og nasjonalt. Det vil være viktig fremover å forebygge utvikling av psykiske lidelser, samt ha fokus på livsmestring og normalisering i ulike livsfaser.

Helse- og omsorgstjenestene har mye og variert kompetanse og det foregår mye tverrfaglig samarbeid. Det vil være viktig å videreføre det gode samarbeidet for å bidra til godt forebyggingsarbeid, koordinerte tjenester og trygghet i befolkningen, og dermed oppnå en helsefremmende effekt. Det vil være et kontinuerlig fokus på folkehelse gjennom en løpende oppdatering av oversiktsdokumentet for kommunen. Her vil endringer bli fanget opp og tatt tak i årlig.

5 Oversikt- Gjeldende planer/styringsdokument og planbehov

Planoversikt NAVN	Eksisterende plan		Revisjon/ny plan				MERKNAD
	VED-TATT	GJELDER TIL	OPPSTART (O) VEDTAK (V)				
			16	17	18	19	
Samfunnsutvikling							
Oversiktsdokument for folkehelse							Løpende oppdatering
Kommuneplanens arealdel	2011	2021	O	V			Rullering. Behov for oppdatering av bestemmelser og plankart.
Kommuneplanens samfunnsdel	2010	2021	O	V			Hele planen revideres. Handlingsplan og økonomiplan rulleres årlig .
Kommunedelplan for idrett, friluftsliv, fysisk aktivitet osv.	2013	2017	O	V			Trenger oppdatering av faktiske forhold. Handlingsdelen rulleres hvert år.
Kulturplan	2010	2020	O	V			Rev. samtidig med ny kulturminneplan.
Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø	Ny		O	V			Fått tilskudd fra Riksantikvaren til utarbeidelse.
Reguleringsplaner*							
Områderegulering for Verksmoen	Ny		V				Tilrettelegging for bla. sentrumsnær næringsutvikling. Oppstart 2012.
Detaljregulering for Sindremoen.	Ny		V				Oppstart 2015. Trafikksikkerhet og skoleområder.
Detaljregulering for Vinbekken.	Ny			V			Oppstart 2015. Sentrumsnær boligutbygging.
Detaljregulering for Krossen.	Ny		V				Oppstart 2015. Sentrumsnær boligutbygging.
Detaljregulering for Bekkerhus.	Ny		V				Oppstart 2015. Sentrumsnær boligutbygging.
Detaljregulering for Røyrkilen.	Ny			O	V		Sikring av drikkevannskilde kommunalt vannverk.
Detaljregulering for Lauvåsgården	Ny						Oppstart 2011. Næringsutvikling i form av hytteutbygging.
Detaljregulering for Lisle Olavsvatn	Ny						Oppstart 2014. Næringsutvikling i form av hytteutbygging.
Detaljregulering for fv. 42-Hovland-Lislevatn	Ny		V				Oppstart 2015. Samferdsel. Gul stripe til Arendal.

* Det legges ikke ved en fullstendig oversikt over alle gjeldende reguleringsplaner i Evje og Hornnes kommune, kun de som er varslet oppstart/under arbeid.

Planoversikt	Eksisterende plan		Revisjon/ny plan				
NAVN	VED-TATT	GJELDER TIL	OPPSTART (O) VEDTAK (V)				MERKNAD
			16	17	18	19	
Pleie og omsorg, Helse og familie.							
Plan for helse og omsorg -Handlingsdel	2013 2013	2021 2016	O		V		I forbindelse med at handlingsdelen skal rulleres så revideres også hoveddokumentet. Rulleres for 2 år (2016-2018) og revideres når kommuneplanens samfunnsdel foreligger.
Plan for legetjenesten	2014	2016	O V				Temaplan. Revideres administrativt
Plan for flyktningarbeidet	2012	2015	O V				Temaplan. Rulleres administrativt for 2 år og bakes deretter inn i plan for helse og omsorg
Boligpolitisk handlingsplan	2013	2021					Tiltak følges opp i økonomiplanne og planen skal rulleres i 2020.
Boligsosial plan	Ny			O V			Fagplan. Utarbeides administrativt. Planen må bygge på boligpolitisk handlingsplan.
Oppvekst							
Handlingsplan for trivsel, tryggleik og læring	2016	2020				O	Temaplan. Revisjon i 2020.
Kompetanse-utviklingsplan for grunnskolen	2015	2018			O V		
Plan for kompetanseutvikling for barnehagesektoren	2016	2020					Temaplan. Ikke behov for revisjon.
Barnehagebehovsplan	2016	2020	O V	O V	O V	O V	Temaplan. Rulleres årlig i forbindelse med budsjett og økonomiplan.

Planoversikt	Eksisterende plan		Revisjon/ny plan				MERKNAD
NAVN	VED-TATT	GJELDER TIL	OPPSTART (O) VEDTAK (V)				
			16	17	18	19	
Andre planer							
Hovedplan for vann og avløp	2013	2016					
Trafikksikkerhetsplan	2011	2015	O V				
Klima- og energiplan	2010	2015					Innarbeides i kommuneplanen.
Plan for kriseledelse og beredskap	2012		O V				Inneholder flere delplaner inkl. plan for helsemessig og sosial beredskap. Rulleres årlig administrativt.
Forvaltningsplan for statlig sikret friluftsområde på Furuly	2015			O/V			Revisjon
Interkommunale planer							
Interkommunal rusmiddelpolitisk handlingsplan for kommunene i Setesdal	2016	2020				O	Årlig gjennomgang av planen med rapportering til rådmannsutvalget i region Setesdal.
ROS Setesdal 2015						O V	

Det er i planstrategien konkludert med at kommuneplanen skal revideres. Samfunnsdelen er del av kommuneplanen og vil kreve involvering tverrsektorielt og medføre stor ressursbruk i administrasjonen. Planstrategien påpeker at kommunen bør ha så få planer som mulig. Noen planer er vi pålagt å ha, andre kan vi velge.

Når det gjelder omfang av arbeidsmengde knyttet til planarbeid, kan det deles i fire nivåer:

Prolongering: Innebærer å forlenge planen uendret og krever lite ressurser.

Rullering: Innebærer at planen videreføres, men oppdateres ut fra nå-situasjonen, for eksempel gjennomførte tiltak. Krever noe ressurser, men innenfor normal drift.

Revisjon: Innebærer større endringer i eksisterende plan. Planen gjennomgås på nytt og sees i forhold til endringer i andre planer og nye elementer. Medfører en del arbeid og krever at andre arbeidsoppgaver må skyves på.

Ny plan: Krever ressurser ut over normal drift og vil gå på bekostning av andre oppgaver. Både ressurs- og kompetansetilgang må vurderes i forbindelse med utarbeidelse av nye planer.

Det er gjort en ressursvurdering innenfor de enhetene som blir berørt av planstrategien.

Innenfor Helse og omsorg kan skissert planbehov i kapittel 5 gjennomføres innenfor normal drift. Revisjon av plan for helse og omsorg i etterkant av ny kommuneplan (2018?) vil være ressurskrevende, og medføre at andre arbeidsoppgaver må skyves på.

Oppfølging og rullering av planarbeid innen Oppvekst ligger i årshjul for sektoren og ivaretas innen ordinær drift. Rådgiver oppvekst har ansvar for oppfølging og rullering av planer, og følger dette opp i samarbeid med rektorer, styrer og andre samarbeidsparter.

Arbeidet med kommuneplanen vil være tverrsektorielt, men prosjektledelsen vil ligge til enhet for drift og forvaltning. Innenfor Drift og Forvaltning er det satt av 0,6 årsverk til planarbeid. Denne stillingsprosenten er ikke stor nok til å kunne dekke både prosjektledelse og utarbeidelse av ny kommuneplan, ny kulturminneplan, følge opp pågående reguleringsarbeid (både kommunale og private planer) samt følge opp nye private reguleringsplaner. Dette vil medføre at planarbeidene kan dra ut i tid hvis det ikke tas høyde for at det må som kan være med i prosessene. Rådmannen mener derfor dette må tas høyde for innleie av eksterne konsulenter i budsjettet for 2017 slik at revideringen av kommuneplanen kan gjennomføres innen rimelig tid.

Enhet for kultur har ressurser nok til å rullere kommunedelplan for idrett. Planer utover dette vil medføre at man må skyve på andre oppgaver.

Dette forslaget til planstrategi kan gjennomføres mer eller mindre med de ressursene kommunen har i dag, med unntak av kommuneplanrevisjonen. Hvis det kommer forslag om en plan som ikke er nevnt i planstrategien (gjelder ikke private reguleringsplaner) må denne behandles særskilt og det må utarbeides en ressursvurdering og prioritering.